

**Республика Татарстан
Совет Альметьевского
сельского поселения
Сармановского
муниципального района**

**Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Әлмәт авыл жирлеге советы**

РЕШЕНИЕ

11 октябрь 2019 ел

Әлмәт авылы

КАРАР

№ 19

Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында урамнарга, паркларга, скверларга, мәйданнарга исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлек тамгалары урнаштыру, аларның исемнәрен үзгәртүнең тәртибе турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге Уставы нигезендә, дәүләт, республика, муниципаль район һәм (яки) ижтимагый мөнәсәбәтләр үсешенә зур өлеш керткән һәм уңай йогынты ясаган күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар турындагы истәлекләрне саклап калу максатларында, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге Советы карар итте:

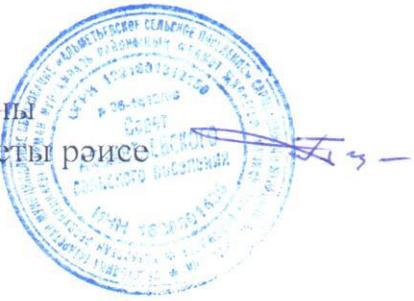
1. Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында урамнарга, паркларга, скверларга, мәйданнарга исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлек тамгалары урнаштыру, аларның исемнәрен үзгәртүнең тәртибе турында Нигезләмәне расларга (Кушымта)).
2. Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге башкарма комитеты каршындагы күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау комиссиясе составын расларга (кушымта).
3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлегенең башкарма комитеты каршындагы күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау комиссиясе турында нигезләмәне расларга.
4. Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында, урамнарга, паркларга, скверларга, мәйданнарга исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр кую, аларның исемнәрен үзгәрту турында гариза (үтенечнамәләр) формаларын расларга.
5. Оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, предприятиеләргә, оешмаларга һәм тарихи вакыйгаларга исем бирү мәсьәләләрен хәл иткәндә юридик затларга әлеге карарның 1 пункты белән расланган актларга, истәлекләрен мәңгеләштерү күздә тотылган объектларны, шулай ук аларга күрсәтелгән исемнәрне бирү

кагыйдәләрен сайлау өлешендә муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр (оешмалар) өчен билгеләнгән критерийларга таянып эш итәргә тәкъдим итәргә.

6. Элеге каарны <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында», Сарман муниципаль районның Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында һәм маxsus мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән игълан итәргә.

7. Элеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районаны Әлмәт авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районаны
Әлмәт авыл жирлеге Советы рәисе

Д.Э.Газизов.

Әлмәт авыл жирлеге советының
2019 елның 11 октябрендә кабул
ителгән 19нчы карарына
кушымта

**Әлмәт авыл жирлегендә урамнарга, паркларга, скверларга, мәйданнарга
исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр кую тәртибе турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар - шәһәр, бистә, авыл һәм ил тарихындагы күренекле шәхес истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән монументаль сәнгать формалары.

1.2. Мемориаль такталар бина һәм корылмалар фасадларына, шулай ук тарихи вакыйгалар булган, күренекле шәхесләр яшәгән, укыган яки эшиләгән биналар интерьеерларына урнаштырыла; һәйкәлләр һәм истәлекле билгеләр Сарман муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге тарафыннан билгеләнгән урыннарда билгеләнә.

1.3. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар әзерләү һәм урнаштыру жирлекнең вәкиллекле органы каары кабул ителгәннән соң гамәлгә ашырыла.

1.4. Советлар Союзы, Совет Социалистик Республикалары, Россия Федерациисе, күренекле фән, спорт, мәдәният һәм сәнгать эшилеклеләренең исемнәре район һәм Ватан тарихындагы күренекле шәхес истәлеген мәңгеләштерү максатыннан урамнарга, скверларга, мәйданнарга бирелә.

1.5. Исемнәр Әлмәт авыл жирлеге Советы каары кабул ителгәннән соң урамнарга, паркларга, скверларга, мәйданнарга бирелә.

2. Нигез өчен карап кабул итү турында бирү хәтер затлар яки вакыйгалар

Урамнар, парклар, скверлар, мәйданнар бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру турында карап кабул итү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора: жирлек һәм Россия дәүләте тарихындагы вакыйганың әһәмияте; дәүләт, ижтимагый, сәяси, хәрби, житештерү эшилеклеләр, фән, техника, әдәбият, мәдәният, спорт өлкәсендә шәхес казанышларын рәсми тану, шулай ук шәһәр, бистә, авыл, район һәм Ватаныбызга озак вакытлы файда китергән эшилеклеләр өлкәсендә аерым өлеш кертү.

3. Урамнарга, паркларга, скверларга, мәйданнарга исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру турында Карап кабул итү тәртибе

3.1. Урамнар, парклар, скверлар, мәйданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар кую инициаторлары булып дәүләт хакимияте һәм жирле ўзидарә органнары, предприятиеләр, учреждениеләр, ижтимагый оешмалар һәм

хәрәкәтләр, шулай ук 10 кешедән ким булмаган инициативалы гражданинар төркемнәре тора ала.

3.2. Урамнар, парклар, скверлар, мәйданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар бирү инициативасы белән чыгыш ясаучы затлар авыл жирлегенә түбәндәге документларны тапшыра::

3.2.1. Һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта кую очен:

- гариза;
- исеме мәңгеләштерелә торган вакыйганың яки аның казанышлары хаклыгын раслаучы архив һәм башка документларның күчermәсе;
- тиешле торак-эксплуатация предприятиеләре яки әлеге бинада яшәү чоры күрсәтелгән архив документлары, аның тормышы һәм эшчәнлеге мәңгеләштерелә;
- һәйкәл, истәлек билгесе яки мемориаль такта эскизы;
- һәйкәл, Истәлекле билге яки мемориаль такта тексты проекты;
- һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне һәм мемориаль такталарны проектлау, әзерләү һәм урнаштыру эшләрен финанслау чыганаклары турында мәгълүматлар;
- һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта урнаштыру муниципаль милектә булмаган объектларда милекче белән килешү гамәлгә ашырыла икән.

3.2.2. Урамнарга, паркларга, скверларга, мәйданнарга исем бирү өчен:

- гариза;
- әлеге объектка исем бирү зарурлыгын нигезле нигезләү;
- исеме мәңгеләштерелә торган вакыйганың яки аның казанышлары хаклыгын раслаучы архив һәм башка документларның күчermәләре;
- шәһәрнең, бистәнең, жирлекнең исеме бирелә торган объект булган башка территориаль өлешенең ситуациян планы.

3.3. Элмәт авыл жирлеге кергән гаризаларны һәм материалларны теркәүне һәм исәпкә алуны гамәлгә ашыра, урам исемнәрен тәртипкә салу, муниципаль учреждениеләргә исемнәр һәм нигезләмәләр бирү буенча комиссиягә кирәkle документларны әзерли һәм жибәрә.

3.4. Комиссия үз эшен авыл жирлеге Советы карары белән расланган Комиссия турындагы нигезләмәләргә туры китереп башкара.

3.5. Кергән гаризаларны карау нәтиҗәсендә, комиссия, янын туганнарының фикерен исәпкә алыш, муниципаль учреждениеләргә, урамнарга, паркларга, скверларга, мәйданнарга исемнәр, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру яки аларны урнаштыру өчен нигез булмау турында Карап кабул итә.

3.6. Комиссия тарафыннан исемнәр бирү мөмкинлеге турында Карап кабул ителгән очракта, авыл жирлеге урамнар, парклар, скверлар, мәйданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру турында карар проекты әзерли һәм жирлекнең вәкиллекле органына тәкъдим итә.

Карап проектына күшымта итеп бирелә:

- аңлатма язу;
- комиссия утырыши беркетмәсеннән өзөмтә;
- әлеге Нигезләмәнең 3.2.1 пунктында күрсәтелгән барлык документлар, Истәлек билгесе һәм мемориаль такта урнаштыру өчен;;

- әлеге Нигезләмәнен 3.2.2 пунктында күрсәтелгән муниципаль учреждениеләргә исем бирү өчен барлык документлар, шулай ук комиссиягә кергән барлык башка тәкъдимнәр.

3.7. Утенечнамәләр инициаторлары белән килешмәгән очракта, комиссия рәисе барлык материалларны авыл жирлегенә жибәрә.

4. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру һәм аларны карап тоту тәртибе

4.1. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар озын гомерле материаллардан гына башкарыла. Аларны урнаштыру урыннарының эскиз проекты район хакимиятенең архитектура һәм шәһәр төзелеше Идарәсе белән килештерелә.

4.2. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар аларны урнаштырганнан соң, гамәлдәге законнар нигезендә баланска тапшырыла.

4.3. Баланста тотучы аларны саклау, агымдагы тоту һәм бу максатларга каралган акчалардан яңарту буенча чаралар күрә. Һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне һәм мемориаль такталарны карап тоту проект белән билгеләнгән территория белән бергә алыш барыла.

4.4. Һәйкәлләр, истәлек билгеләре һәм мемориаль такталар эишчәнлеге турында карап авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә торган бинада төзекләндөрү-реставрацияләү эшләре таләп ителгән очраклардан тыш.

4.5. Аеруча тарихи һәм сәнгать кыйммәткә ия булган һәйкәл, Истәлекле билге һәм мемориаль такта республика карамагына билгеләнгән тәртиптә тапшырылырга мөмкин.

5. Бәхәсләрне хәл итү тәртибе

5.1. Элеге нигезләмә үтәлгәндә барлыкка килергә мөмкин булган бәхәсләр һәм каршылыклар сөйләшүләр юлы белән яисә законда билгеләнгән тәртиптә хәл ителә.

Элмәт авыл жирлеге советының
2019 елның 11 октябрендә кабул
ителгән 19нчы карарына
кушымта

**Күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген
мәңгеләштерү турындагы материалларны карау комиссиясе турында
нигезләмә.**

1. Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында исемнәр бирү тәртибе турындагы материалларны карау буенча мәсьәләләр (алга таба - Комиссия).

Комиссия составына Сарман муниципаль районның вәкиллекле һәм башкарма органнары, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре керә.

2. Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы закон актларына, Элмәт авыл жирлеге Уставына, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның муниципаль хокукый актларына, әлеге Нигезләмәгә таяна.

3. Комиссия карамагына керә:

3.1. Сарман муниципаль районнанда гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында исемнәр бирү тәртибе турындагы материалларны кабул итү, карау, парклар, скверлар, мәйданнар, һәйкәлләр, истәлекле исемнәр бирү тәртибе турындагы материалларны карау.

3.2. Тулы чагылдырылу буенча тапшырыла торган материалларга карата таләпләрне билгеләү:

- күренекле гражданнарның тормыш юлы һәм казанышлары;

- тарихи вакыйгаларның дөреслеге;

- предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмаларның роле.

3.3. Кергән материалларны һәм документларны, шул исәптән аларның экспертизасын да кертеп, башка оешмалардан белгечләр жәлеп итеп карау (кирәк буенча).

3.4. Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү.

4. Тапшырылган документларны карау нәтиҗәсендә Комиссия түбәндәге карапларның берсен кабул итә:

- үтенечнамәне хупларга, Элмәт авыл жирлеге Советы Каравы проектын әзерләргә; ;

- үтенечнамәне кире кагарга, хәтерне мәңгеләштерү инициаторларына мотивацияле рәвештә кире кагу жибәрергә.

5. Комиссия утырыши комиссия әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала. Комиссия каравы ачык тавыш бирү юлы белән катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Утырыш башланганчы язма рәвештә комиссия әгъзаларының фикере тавышларны санаганда исәпкә алына.

6. Комиссия кабул иткән хәтерне мәңгеләштерү турындагы карап карап карап чыгарганда нигез булып тора. Комиссия каарларындагы нәтижәләр карап чыгарганда мәжбүри түгел.

7. Комиссия муниципаль предприятиегә яки учреждениегә исем бирү мөмкинлеге турында Карап кабул иткән очракта, комиссия секретаре Әлмәт авыл жирлеге Советына тапшырыла торган карап проектын әзерли.

8. Комиссия тарафыннан үтенечнамәне кире кагу турында Карап кабул ителгэн очракта, кабат каралғаннан соң биш елдан да иртәрәк чыгарылырга мөмкин.

Әлмәт авыл жирлеге советының
2019 елның 11 октябрендә кабул
ителгән 19нчы карарына
кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ӘЛМӘТ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ КАРШЫНДАГЫ КҮРЕНЕКЛЕ
ГРАЖДАННАР, ОЕШМАЛАР ҺӘМ ТАРИХИ ВАҚЫЙГАЛАР ИСТӘЛЕГЕН
МӘҢГЕЛӘШТЕРҮ ТУРЫНДАГЫ МАТЕРИАЛЛАРНЫ КАРАУ БУЕНЧА
КОМИССИЯ СОСТАВЫ

ФИО	Вазифасының исеме
Газизов Данияр Әнвәр улы	Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе-комиссия рәисе
Гайнутдинова Эльмира Вил кызы	Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге башкарма комитеты Секретаре-комиссия секретаре
Валиахметов Радик Гәптраұф улы	Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге Советы депутаты
Марданшин Илнар Әдип улы	Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге Советы депутаты
Насибуллин Алмас Хажи улы	Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге Советы депутаты